

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-20

Diarienummer SMF-2024-02438

Handläggare

Johan Silfwerin

Telefon: 031-368 23 47

E-post: johan.silfwerin@stadsmiljo.goteborg.se

Genomförandebeslut för ”Underhållsbeläggning 2026”, projektering och produktion

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden godkänner genomförandebeslut för ”Underhållsbeläggning 2026” inför start av projektering och produktion.

Sammanfattning

Stadsmiljöförvaltningen har ett eftersläpande underhåll vad gäller belagda ytor. Aktuellt projekt omfattar underhållsåtgärder på belagda ytor under 2026. Budgeten om 185 miljoner kronor kommer räcka till cirka 300–350 sträckor och ytor. Åtgärden syftar till att upprätthålla funktionen och standarden på stadens belagda ytor.

Då åtgärden har en bedömd totalkostnad för samtliga skeden överstigande 20 miljoner kronor ska stadsmiljönämnden fatta genomförandebeslut för åtgärden. Ett eventuellt framtida behov av reviderat genomförandebeslut hanteras enligt förvaltningens rutin för avvikelshantering.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Åtgärden återfinns i Investeringsplan för stadsmiljönämnden under investeringsområde Gator och vägar (investeringsplan 2021–2025 version 2024).

Åtgärden har en kostnadsram om 185 miljoner kronor (löpande prisnivå). Antalet sträckor och ytor ska anpassas efter kostnadsramen.

Kostnadsramen är satt med utgångspunkt i det årliga resursbehov som anges i *Trafikkontorets strategiska plan för att åtgärda underhållsbehovet i det kommunala gatunätet* (trafiknämnden 2020-03-26 § 89) samt bedömt resursbehov för åtgärder i de anläggningar som tidigare tillhörde park- och naturförvaltningen. Resursbehovet har justerats utifrån bedömd kapacitet och genomförbarhet med hänsyn till den ökade mängden arbeten bland annat Göteborg Energi och kretslopp och vatten utför i gatorna. När Göteborg Energi och kretslopp och vatten med flera utför arbeten i gatan innebär det att deras återställningsarbeten tillgodoser en del av underhållsbehovet. Därtill har trafikkontoret genom större upphandlingar och större entreprenader de senaste åren kunnat nå en effektivisering av kvadratmeterpriset, vilket medför att det årliga resursbehovet blir lägre.

Eventuella kostnader för hantering av förorenade massor finansieras genom kommunbidraget.

Beläggningsåtgärder har en avskrivningstid på 10 år, vilket innebär en bedömd årlig kapitalkostnad om 19,1 miljoner kronor.

Med en ny beläggning bedöms kostnaderna för att drifta och underhålla ytorna i ett inledande skede bli lägre än i dag, för att i slutet av anläggningens livslängd ligga i nivå med dagens drift- och underhållskostnader.

Ett eventuellt framtida behov av reviderat genomförandebeslut hanteras enligt förvaltningens rutin för avvikelshantering.

Bedömning ur ekologisk dimension

Åtgärden har en betydande miljö- och klimatpåverkan. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att asfalt är en av de största bidragande posterna till förvaltningens totala klimatpåverkan. Trafikkontoret tog fram en studie (*Klimatpåverkan från byggnation, drift och underhåll*, 2021-03-12) som visade att asfalt stod för 22 procent av CO2e-utsläppen inom investerings- och exploateringsprojekt samt drift och underhåll 2019. Endast diesel var en större bidragande utsläppskälla (39 procent).

Stadsmiljöförvaltningen ställer vid upphandling krav på att asfalten som används ska ha låg klimatpåverkan. Enligt *Teknisk handbok* ska krav ställas på att minst 10 % asfalten ska bestå av återvunnen asfalt. Stadsmiljöförvaltningen undersöker löpande möjligheten att höja kraven. Mycket har hänt inom asfaltstillverkningsbranschen de senaste åren för att minska miljö- och klimatpåverkan. Ett stort arbete görs hos leverantörerna med egna initiativ till grönare asfalt. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att förvaltningen inom kort kommer testa asfalt med alternativa bindemedel till bitumen, vilket framställs ur petroleum.

Bedömning ur social dimension

Väl omhändertagna miljöer bidrar till att Göteborg upplevs som en trygg, säker och attraktiv stad. Genom att säkra anläggningarnas funktion och därmed möjliggöra en god trafiksäkerhet bidrar åtgärden till uppfyllandet av nollvisionen. Åtgärden bidrar även till en jämlik tillgång till stadens resurser genom att möjliggöra en god tillgänglighet och framkomlighet i anläggningen och därigenom sammanlänka stadens olika tillgångar. Väl underhållna ytor medför minskat buller vilket bidrar till en god ljudmiljö för Göteborgs invånare.

Ärendet

Enligt stadsmiljönämndens delegationsordning, ska stadsmiljönämnden fatta inriktningsbeslut, genomförandebeslut och beslut om ekonomiska avvikelser för investeringsprojekt med en totalkostnad för samtliga skeden överstigande 20 miljoner kronor. ”Underhållsbeläggning 2026” har en kostnadsram om 185 miljoner kronor (löpande prisnivå) varför genomförandebeslut lyfts till nämnden för avgörande.

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljöförvaltningen ansvarar för de belagda ytor som tidigare hanterats av dåvarande trafikkontoret, fastighetskontoret och park- och naturförvaltningen.

De belagda ytorna är fördelade enligt ett antal kategorier, bland annat köryta samt gång- och cykelbanor. Varje enskild yta har getts en underhållsklass från 0–4, beroende på den specifika platsens förutsättningar. Underhållsklassen avgör hur ofta ytan har tillsyn (från en gång per år upp till var fjortonde dag), vilka jämnhetskrav den har och hur snabbt brister ska åtgärdas.

De belagda ytornas skick försämras på olika sätt. De stora huvudlederna och uppsamlingsgatorna slits ut medan de mindre gatorna och gång- och cykelbanorna blir uttjänta genom ålder eller schaktning.

Drift av beläggning innebär lagning av potthål samt smärre ytskiktåtgärder. Underhållet omfattar beläggningsarbeten i en större skala där det inte går att säkerställa framkomligheten, säkerheten samt komforten genom enbart driftåtgärder.

Stadsmiljöförvaltningen har ett eftersläpande underhåll vad gäller belagda ytor. Nivån av det eftersläpande underhållet påverkar hur slitet intryck staden ger, till exempel genom mängden potthål i beläggningar. Det finns också dolda effekter av det eftersläpande underhållet som inte går att se med blotta ögat, såsom skador i väggroppen under beläggningen. Beläggningen är ”taket” för vägkonstruktionen, vilket innebär att hela vägen tar skada om det uppstår skador i beläggningen.

Målet är att ytor ska vara i sådant skick att framkomligheten och trafiksäkerheten är god och att trafikanterna kan ta sig fram på ett bekvämt, tillgängligt och säkert sätt.

Åtgärden syftar till att upprätthålla funktionen och standarden på stadens belagda ytor.

Projektet omfattar projektering och produktion av underhållsåtgärder på belagda ytor. Budgeten om 185 miljoner kronor kommer räcka till cirka 300–350 sträckor och ytor.

Beläggning kan innefatta sten, betong, asfalt etcetera.

Projektet omfattar beläggningsunderhåll oavsett kategori. Utöver aktuellt projekt finns därtill riktade medel för underhållsbeläggning av cykelvägar.

Projektet kommer fokusera på att göra områdesvisa satsningar i bostadsområden för att få ett helhetsperspektiv med bland annat färre etableringar. Därtill är samordning med ledningsägare viktig för att minska påverkan för göteborgaren.

Projekteringen startar 2025 och produktionen ska ske under 2026.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen anser att arbetet med att minska det eftersläpande underhållet i belagda ytor kommit en bit på vägen genom de senaste årens ökade anslag och större entreprenader. Detta gäller främst de ytor som trafikkontoret tidigare ansvarat för. En motsvarande satsning har inte gjorts på tidigare nämnda förvaltningars belagda ytor. Det finns nu ett behov av att likställa standarden i yterna oavsett tidigare förvaltare. Därtill ser stadsmiljöförvaltningen behov av att fortsätta arbetet med att minska det eftersläpande underhållet för att kunna tillgodose en tillgänglig, framkomlig och jämlik anläggning.

Ett arbete pågår med att förbättra samverkan och samordningen inom stadsmiljöförvaltningen och med andra aktörer som också utför arbeten i yterna för att säkerställa att arbetena utförs i rätt ordning och därmed minskar kostnaderna i projekten och påverkan på framkomligheten i staden. Viktiga parter i det här arbetet är kretslopp och vatten, Göteborgs Energi och andra ledningsägare. Stadsmiljöförvaltningen ser positivt på den utvecklingen som sker vad gäller remisshantering och samordning med andra aktörer.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att föreslaget projekt bidrar till att möta ambitionerna i flera av Göteborgs Stads beslutade program och planer, bland annat *Trafikkontorets strategiska plan för att åtgärda underhållsbehovet i det kommunala gatunätet* och *Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2025*.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden beslutar att genomföra projektet ”Underhållsbeläggning 2026”.

Mikael Hagberg

avdelningschef
anläggning och infrastruktur

Anders Ramsby

förvaltningsdirektör
stadsmiljöförvaltningen